

Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi \* 2026 \* Cilt: 30 \* Sayı: 1 \* (23-44)

## Minika GO Dergisinin Kök Değerler Bağlamında İncelenmesi

Review of Minika GO Magazine in the Context of Root Values

Utku Mert YILDIZ\*

Berna ÜRÜN KARAHAN\*\*

### Makale Bilgisi

Geliş Tarihi:06.12.2024

Kabul Tarihi:11.04.2025

Doi:10.20296/tsadergisi.1597416

#### Anahtar Sözcükler:

*Değerler eğitimi*

*Minika GO*

*Çocuk dergisi*

*2019 türkçe dersi öğretim programı*

### ÖZET

Değerler eğitiminin etkili ve doğru bir biçimde yapılması çocukların gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Bu eğitimin çocuklar tarafından sıkça okunan süreli yayınlar ile yapılması etkili bir yoldur. Bu nedenle çocuklara hitap eden çocuk dergilerinin bu görevi ne ölçüde yerine getirdiği araştırılmalıdır. Bu çalışmada Minika GO dergisi, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kök değerler bağlamında incelenmiştir. Derginin, değerleri aktarma konusunda yeterli olup olmadığı, tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman inceleme kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Minika GO dergisinin 2018-2022 yılları arasında yayımlanan 58 sayısı oluşturmaktadır. Minika GO dergisinin 2018-2022 yılları arasında yayımlanan 58 sayısında en çok tespit edilen değer yardımseverlik iken bu değeri takip eden kök değerler sorumluluk, sevgi, saygı, öz denetim, vatansızlık, dostluk, adalet, sabır, dürüstlük şeklinde sıralanmıştır.

### Article Information

Submission: 06.12.2024

Acceptance:11.04.2025

Doi:10.20296/tsadergisi.1597416

#### Key Words:

*Values education*

*Minika GO*

*Children's magazine*

*2019 turkish curriculum*

### ABSTRACT

Children's magazines play a crucial role in shaping young readers' values, yet their effectiveness in delivering structured values education remains underexplored. This study examines the extent to which *Minika GO* magazine reflects the root values outlined in the 2019 Turkish Language Curriculum and evaluates its adequacy as a medium for values education. The research adopts a qualitative design based on document analysis. The dataset consists of 58 issues of *Minika GO* magazine published between 2018 and 2022 were analyzed. Each issue was systematically analyzed to identify and categorize value representations according to the framework of root values specified in the curriculum. The findings indicate that the most frequently emphasized value in the magazine is benevolence, followed by responsibility, love, respect, self-control, patriotism, friendship, justice, patience, and honesty. While the magazine incorporates a broad range of values, the distribution is uneven, with some values receiving considerably more emphasis than others. The study concludes that *Minika GO* has the potential to support values education but may benefit from a more balanced and systematic representation of core values. It is recommended that publishers and educators collaborate to align children's periodicals more closely with curricular goals to enhance their educational impact.

### Atf için

Yıldız, U.M. & Ürün Karahan, B. (2025). Minika Go Dergisinin Kök Değerler Bağlamında İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 30(1), 23-44. doi: 10.20296/tsadergisi.1597416

\*Arş. Gör., Kafkas Üniversitesi, Dede Korkut Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Kars, [utkumerty@hotmail.com](mailto:utkumerty@hotmail.com)  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4471-3902>

\*\* Prof. Dr., Kafkas Üniversitesi, Dede Korkut Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi, Kars, [bemacan61@hotmail.com](mailto:bemacan61@hotmail.com)  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8804-7230>

\*\*\*Bu makale birinci yazarın "TRT Çocuk" ve "Minika GO" Dergilerinin Kök Değerler ve Yetkinlikler Bağlamında İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

## GİRİŞ

Birey olma kavramı, insanın kendi varlığının, düşüncelerinin ve eylemlerinin farkında olmasıyla alakalıdır. Kendi bireysel özelliklerini, duygularını, düşüncelerini ve hedeflerini anlama yeteneği birey bilincinin bir parçasıdır. Bu süreçte kişi, toplumdan bağımsız olarak özgün ve benzersiz bir varlık olduğunu anlar. Birey bilinci ile birlikte kişi, kendisinin aynı zamanda toplumun bir parçası olduğunu da fark eder. Her birey, toplumun içerisinde yer alan ve onunla etkileşime geçen bir varlıktır. Toplum, bireylerden oluşurken bireyler de toplumdan etkilenir ve onun bir parçası haline gelir.

Toplumun oluşması, bireylerin bir araya gelmesi ve birlikte yaşama, iş birliği yapma, kültürel ve sosyal normları paylaşma süreçlerini içerir. Bireyler, toplumun kurallarını ve değerlerini öğrenir, bunları içselleştirir ve bu toplumun bir parçası olur. Bir bireyin, bir topluluğun bir parçası olabilmesi, o topluluğun toplumsal değerlerini yaşamaları, kültürel ilkelerini kabul etmeleriyle gerçekleşebilir (Gül, 2004). Toplumun bir parçası olan bireyler, toplumun işleyişi için gerekli rolleri üstlenir ve bu roller doğrultusunda davranışlar sergiler. Bireyler, kendi benzersizliklerini ve bağımsızlıklarını korurken aynı zamanda toplumla uyum sağlama çabası içinde olur. Bir birey, içinde bulunduğu toplumun prensiplerine ve yönergelerine uygun hareket ettiğinde ve toplumsal etkinliklere katıldığında toplumsal bir varlık olmuştur (Başaran, 1994). Bu karşılıklı etkileşim ve bağlantı, hem bireylerin kendi benliklerini anlamalarını hem de toplumun sürekli değişim ve gelişimini sağlar. Her kültür ve toplum biyolojik açıdan kendini yenilemek zorundadır (Postman, 1992, s. 8). Toplumların kendini yenilemesi ve değişen dünyaya ayak uydurması da ancak eğitimle mümkündür. Ders programları ise eğitim ile toplumun hangi koşullarda ve ne kapsamda bir araya getirileceğinin açıklandığı yönergelerdir.

Toplum, ortak bir dil ve değerler sistemine sahip bireylerin bir araya gelmesi ile oluşur. Bu iki unsuru birleştiren güç, toplumu oluşturan ve bir arada tutan güçtür. “Dil, insana, ait olduğu gerçek dünyadan ayrı ve onun kanunlara bağlı olmayan yapay bir dünya kurma ve tabiata tarihi katma imkânı veren, toplumsal uzlaşımlara dayalı bir saymacalar sistemi ve ses-anlam ilişkisi bütünüyle nedensiz olan, seslerden örülü öğretiler toplumdur.” (Karaağaç, 2013, s. 45) Dil, toplumun oluşumunda ve bir arada kalmasında kritik bir rol oynar. Ortak bir dil, bireyler arasında iletişimi mümkün kılar ve düşüncelerin, duyguların, bilginin ve kültürün paylaşılmasını sağlar. Dil, aynı zamanda sosyal normları, değerleri ve beklentileri ifade etme aracıdır. Toplumun kuralları ve değerleri, dil aracılığıyla ifade edilir ve bireylere aktarılır. İnsanın tarihsel ve kültürel birikimi, kendini kanıtlanması açısından olduğu kadar kendisini tanımlaması ve sorgulaması babında da büyük bir ehemmiyet taşıdığı için “değerlerin” insan varoluşunun temeli olduğunu iddia etmek mümkündür (Topkaya, 2016). Değerler ise, toplumun işleyişini düzenleyen belirleyici unsurlardır. Ortak değerlere sahip olan bireyler, bu değerleri paylaştıkları için topluma ait hissederek. Bu aidiyet hissi, toplumun bir arada kalmasını ve toplumun sürekliliğini sağlar. Bireylerin, toplumlarıyla ve kültürleriyle tanışmalarını sağlayan değerleri öğrenmesi ve iletmesi gerekmektedir (Ürün Karahan & Demir Atalay, 2017). Dil ve değerler, toplumu oluşturan ve bir arada tutan iki temel unsurdur. Ortak bir dil ve değerler sistemine sahip olan bireyler, toplumları oluşturur ve bu toplumları bir arada tutarlar. Bu iki unsur, bireyler arasında iletişimi ve anlayışı sağlar, toplumun düzenini ve işleyişini belirler ve bireylere aidiyet ve kimlik hissi verir. Dil yetkinliğini ve değer aktarımını sağlamanın en etkili yolu ise edebi yayınlardır. Küçük yaşta bireylere bu özelliklerin kazandırılmasında faydalanılacak edebi türler arasında hikâyeler, masallar, romanlar, şiirler, dergiler gösterilebilir.

Çocuklar için süreli yayınlar ve çocuk dergileri, çocukların bilişsel, dil ve sosyal becerilerinin gelişiminde önemli bir role sahiptir. Bu tür yayınlar, çocukların okuma alışkanlığı kazanmasına, düşünme yeteneklerini geliştirmesine, bilgi edinmesine ve dünyayı daha iyi anlamasına yardımcı olur. Çocuk edebiyatı yazını, erken çocukluk çağından başlayarak ergenlik dönemine kadar uzanan süreçte, çocukların dil gelişimi ve kavrama yetilerine uygun olarak, onların duygu ve düşünce dünyasını sanatsal özellikler taşıyan dilsel ve görsel unsurlarla zenginleştirip estetik zevklerini geliştiren eserlerin genel adıdır (Sever, 2017). Süreli yayınlar ve çocuk dergileri, çocukların okuma

becerilerini ve dil yeteneklerini geliştirir. Çocuklar, düzenli olarak okuduklarında, kelime dağarcıkları genişler, dil bilgileri ve anlama yetenekleri gelişir. Düzenli okuma, çocukların okuma hızını ve akıcılığını artırır.

### **Değer Nedir?**

Değer kavramı, birçok farklı disiplinde kullanılan çok yönlü bir kavramdır ve bu disiplinlerin her biri, kendi perspektifine uygun bir şekilde bu kavramı tanımlar. Her disiplinin bu kavramın kendi alanlarını ilgilendiren boyutunu ele alması nedeniyle değer kavramının tek bir tanımı bulunmamaktadır. Bu nedenle, “değer” kavramının farklı tanımları vardır.

“Valere kökünden türetilen, Znaniecki tarafından ilk kez sosyal bilimlerde kullanılan değer kavramı, Latince’de değerli olmak veya güçlü olmak anlamlarına gelmektedir.” (Bilgin, 1995, s. 83). Alan yazını incelendiğinde değer kavramının birçok farklı şekilde tanımlandığı görülmektedir. Aydın ve Akyol Gürler (2014)’e göre değer, bir nesne, varlık veya eyleme, bilimsel ve sosyal perspektiften verilen bir önem veya üstünlük durumudur. Akbaş (2008), değeri, toplumu oluşturan bireyler için neyin önemli olduğunu ve neyin seçilmesi gerektiğini belirleyen bir seçim olarak tanımlar.

Aktan (2012)’a göre değer, insanların davranışlarını biçimlendiren, bir alışkanlık halini alan, kişinin iç dünyasından dış dünyasını etkileyen somut kurallar, soyut standartlar, yargılar ve inançlar olarak tanımlanabilir. Değerler, duygularımızı, düşüncelerimizi ve davranışlarımızı anlamlandıran ve şekillendiren kıstaslardır. Hangi eylemlerin iyi, güzel, doğru ve ahlaki olduğunu belirlememize, ayrıca hangi çabanın daha az hangi çabanın daha fazla değer taşıdığını belirlememize ve bu yönde davranmamıza sebep olan prensiplerdir. (Hökelekli, 2011, s. 285).

Değerlerin toplum üzerindeki etkisi son derece büyüktür. Bu kadar kritik bir kavramın eğitimi de önemlidir. Değerler eğitimi, aile çevresi, dini kurumlar ve okullar aracılığıyla toplumda sağlanır. En etkili değerler eğitimi ve öğretimi genellikle okullarda gerçekleştirilir, çünkü okullardaki eğitim planlı ve programlı bir biçimde yürütülür. Planlı ve programlı etkinlikler sayesinde, değerler çocuklara hedeflenen yönde kazandırılabilir. (Kuru, 2016, s. 48). Değerler aktarımının etkili bir biçimde yapılabilmesi için değerlerin özelliklerinin bilinmesi gerekmektedir. Değerlerin özellikleri, birçok araştırmacı tarafından farklı biçimlerde sıralanmış ve sınıflandırılmıştır.

### **Değerlerin Özellikleri**

Silah (2005) araştırmasında değerlerin belli başlı özelliklerinin olduğunu belirtir ve özellikleri aşağıdaki gibi sıralar:

1. Değerler bir inanç sistemini temsil eder.
2. Değerler bir seçim ya da tercih olarak görülür.
3. Değerler toplum veya gruplar tarafından paylaşılır.
4. Değerler ciddiye alınan ve önem verilen unsurlardır.
5. Değerler genellikle coşku veya yoğun duygularla ilişkilidir.
6. Değerler soyut kavramlar olarak ele alınabilir.
7. Değerler genellikle kalıcı ve uzun süreli özelliklere sahiptir.

Değerlerin bireylerin inançlarını ve tercihlerini yönlendirerek davranışlarını belirlediği ifade edilebilir. Bireyler, kendi içlerinde barındırdıkları değerlere bağlı olarak çeşitli durumlar karşısında nasıl davranacaklarını belirlerler.

Fichter (2016, s. 79), değerleri kültürel ve toplumsal yönden ele alır ve özelliklerini şu şekilde sıralar:

1. Değerler paylaşılır ve insanlar değerler üzerinde anlaşmaya varmıştır.
2. Değerler, bireyin kişisel yargılarına bağlı olmayan objektif ölçütlerdir.

3.Değerler ciddiye alınır ve insanlar genellikle değerleri toplumun refahı ve ihtiyaçlarının karşılanmasıyla ilişkilendirir.

4. Değerler coşkulu bir şekilde yaşanır. İnsanlar yüce değerler uğruna fedakârlık yapabilir, mücadele edebilir ve hatta bu değerler için ölümü göze alabilir.

5. Değerler, kişiler arasında uzlaşmayı gerektirdiği için diğer değerli nesnelere kavramsal olarak ayrıştırılabilir.

### Değerler Eğitimi

Son yıllarda, değerler eğitimi ülkemizde büyük önem taşıyan bir kavram haline gelmiştir. Özellikle Millî Eğitim Bakanlığı, okullarda değerler eğitimi için çeşitli etkinlikler düzenlemektedir. Bunun yanı sıra, belediyeler, dernekler, vakıflar gibi resmi ve özel kuruluşlar da çocuklar ve gençler arasında değer bilincinin gelişmesine yönelik çalışmalar yapmaktadır. Değerlerimiz konusunda çocukların ve gençlerin bilinçlenmesi, toplumun her kesimi tarafından önemsenen bir konudur. MEB (2017) değerler eğitimi sosyal hayatın temelini oluşturan, insanların birbirine bağlanmasını, mutluluğu, gelişmeyi ve huzuru sağlayan ahlaki, insani, manevi ve sosyal değerlerin kazandırılması ve aktarılması süreci olarak tanımlar.

“Değerler eğitimi, son yılların en popüler eğitim konuları arasındadır. Özellikle ilköğretim ve ortaokul ders programlarında değerler eğitimi konusu ayrıntılı bir biçimde ele alınmıştır. Bu değerlerden bazıları 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda da yer alan saygı, sevgi, hoşgörü, dürüstlük, sorumluluk, barış, merhamet gibi değerlerdir. Günümüzde değerlere ve değerler eğitimine verilen önem gittikçe artmaktadır. Bunun sebebi bu değerlere olan ihtiyacın her geçen gün artması, toplumdaki bazı değerlerin azalması olabilir. “Ağaç yaş iken eğilir.” atasözünden yola çıkarak bu değerlerin küçük yaşlarda öğrencilere kazandırılması toplum açısından faydalı olabilir.” (Kıral ve Başdağ, 2018, s. 81).

Akbaş (2008), değerler eğitimi bireyin kendini tanıması, kendiyi uyum içinde olması, eylemlerinde ve düşüncelerinde tutarlı olması için planlı öğrenme ortamlarının oluşturulması olarak tanımlamıştır. Ayrıca, değerler eğitiminin öğrencilerin motivasyonlarını geliştirdiğini, doğru ve yanlış konularında yorum yapabilmelerini sağladığını ve bu doğrultuda davranış geliştirmelerine olanak sağladığını belirtmiştir.

Değerler eğitimi, değerlerin geliştirilmesine katkıda bulunarak kişinin tatmin edici bir hayat kurmasına yardımcı olur. Aynı zamanda, başkalarına yardım etme anlayışı da değerler eğitiminin doğasında yer alır. Değerler eğitimi, bireyin ve toplumun daha karakterli bir yaşam sürmelerine ve hayatlarından memnun olmalarına destek olmayı, aynı zamanda toplumun genel iyiliğine katkı sağlamayı hedefler (Kirschenbaum, 1994’ten akt. Ulusoy ve Dilmaç, 2018 s. 59)

### 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda Değerler

2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda değerler kavramı, öğretim programlarının temel ilkelerini oluşturan bir bütün olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2019). Bu programın amacı, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin her aşamasında milli ve ulusal değerlere sahip çıkan, ülkenin örf ve adetlerini kuşaktan kuşağa aktaran bireyler yetiştirmek ve eğitimin genel hedeflerine hizmet etmektir.

Türkçe Dersi Öğretim Programı, bu amaç doğrultusunda 10 adet kök değeri (adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik) program içerisine yerleştirmiştir. Bu kök değerler, öğrencilere milli ve manevi değerleri benimsemeleri, bu değerler doğrultusunda davranışlar geliştirmeleri ve topluma karşı sorumluluklarını anlamaları için rehberlik etmektedir. Bu belirtilen değerler, çocuğun bütüncül gelişimi ve kişiliği için hayati önem taşır. Değerler, bir çocuğun yaşamı boyunca etik kurallarını, davranışlarını ve sosyal etkileşimlerini şekillendiren temel ilkelerdir.

## Minika GO Dergisi

Minika GO dergisi, kendini “edebiyat ve eğlence dergisi” olarak tanımlamaktadır ve okuma çağındaki çocukların bilişsel, zihinsel ve duygusal gelişimlerine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Dergi, eğlence, macera, bilim, edebiyat ve kültürü sayfalarında bir araya getirerek çocuklara sunmaktadır. Minika GO dergisinin çocuklardan oluşan bir yayın kuruluna sahip olması dikkat çekici bir özelliktir. Bu, derginin çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebilmesini sağlamaktadır. Genel yayın yönetmeni H. Salih Zengin, derginin giriş bölümünde her ay işlenecek konuları samimi ve sempatik bir üslupla aktarmaktadır. Bu, okuyucuların dergiye daha çok bağlanmasını ve içeriğe daha fazla ilgi göstermesini sağlamaktadır.

Dergi, çocukların ilgisini çekecek ekler ve hediyeler sunmaktadır. Koleksiyon kartları, mini kitap serileri, posterler, bilmece-bulmaca, plan fişleri, çıkartmalar gibi ekler, dergiyle birlikte okuyuculara sunulmaktadır. Bu ekler, okumanın yanı sıra çocukların etkinlikler yapmasını ve eğlenceli vakit geçirmesini sağlamaktadır. Bu da Minika GO dergisini daha çekici hale getirmektedir.

Dergi, 7 yaş ve üzeri çocuklara yönelik olarak hazırlanmaktadır ve milli ve manevi değerlere dikkat etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca Minika GO dergisi, televizyon kanalı aracılığıyla da yayın hayatını sürdürmekte ve çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olarak pedagoglar tarafından hazırlanmaktadır. Her ay düzenli olarak okurlarına ulaşmaktadır. (Minika GO, t.y.). Araştırmada Minika GO dergisinin 2018-2022 yılları arasında yayımlanan 58 sayısı incelenmiştir.

Çocuk dergileri, çocukların dünyayı anlamalarına ve keşfetmelerine yardımcı olur. Bu dergiler genellikle bilim, teknoloji, doğa, tarih, sanat gibi çeşitli konuları kapsar ve çocuklara bu alanlarda geniş bilgiler sunar. Bu yayınlar, çocukların meraklarını ve bilgi arayışlarını tatmin eder ve onları sürekli öğrenmeye teşvik eder aynı zamanda çocukların sosyal ve duygusal gelişimlerini de destekler. Çocuk dergileri, değerlerin aktarılmasında önemli bir araçtır. Bu dergiler, çocuklara toplumun değerlerini, etik normlarını ve beklentilerini anlatır ve onlara bu değerleri içselleştirme fırsatı sunar. Değerler genellikle dergilerdeki hikâyeler, karakterler, örnek olaylar aracılığıyla aktarılır. Hikâyeler ve karakterler, çocuklara çeşitli ahlaki dersler sunar. Çocuklar, karakterlerin eylemlerini ve sonuçlarını okuyarak ve gözlemleyerek neyin doğru veya yanlış olduğunu, hangi davranışların kabul edilebilir ve hangi davranışların kabul edilemez olduğunu öğrenirler.

Çocuk dergileri aracılığıyla aktarılabilen “değerler eğitimi” konusu bu kadar ciddi bir öneme sahipken dergilerin bu görevi yerine getirip getiremediği hassasiyetle araştırılmalıdır. Bu çalışmada 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan “değerlerimiz” bölümüne Minika GO dergisinde ne kadar yer verildiği araştırılmıştır.

Çalışmada aşağıdaki soruya cevap aranmıştır:

1. Minika GO çocuk dergisinde kök değerlere ne ölçüde yer verilmiştir?

### Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışma, çocuklara yönelik popüler bir yayın olan Minika GO dergisinin içeriklerinin değerler eğitimi perspektifinden sistematik olarak incelenmesi bakımından literatüre önemli katkılar sunmaktadır. Öncelikle, çocuk dergilerinin değer aktarımı işlevine odaklanan araştırmaların sayıca sınırlı olması, bu çalışmayı alan yazını açısından özgün kılmaktadır. Ayrıca, dergide yer alan metin, görsel ve etkinliklerin hangi değerleri, hangi yöntemlerle çocuklara sunduğunu ortaya koyarak eğitimciler, ebeveynler ve yayıncılara yönelik somut veriler sağlamaktadır. Çalışmanın bulguları, değerler eğitiminin informal öğrenme ortamlarındaki yeri üzerine yapılacak ileriki araştırmalara referans teşkil edebileceği gibi, çocuk yayıncılığı alanında etik ve pedagojik yaklaşımlar geliştirilmesine de katkı sağlayacaktır. Bu yönüyle araştırma, hem eğitsel yayıncılık hem de değerler eğitimi literatürünün kesişim noktasında önemli bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır.

## YÖNTEM

### Araştırmanın Modeli

Minika GO dergisindeki metinleri 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kök değerler açısından incelemeyi amaçlayan bu çalışmada; nitel araştırma yaklaşımı esas alınmıştır. Nitel araştırma; "Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir" (Yıldırım & Şimşek, 2013, s. 40-41). Nitel şekilde desenlenen bu çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. "Doküman inceleme yöntemi, araştırmanın veri setini oluşturan birincil veya ikincil kaynak olarak nitelendirilen çeşitli dokümanların elde edilmesi, gözden geçirilmesi, sorgulanması ve analizi olarak tanımlanabilir" (Özkan, 2021, s. 63).

### Çalışma Grubu

Çalışma grubunu Minika GO dergisinin 2018-2022 yılları arasında yayımlanan 58 sayısı sayısını oluşturmaktadır. Bu derginin seçilmesinin amacı okuyucu kitlesinin 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın da kapsadığı yaş grubunu (ilköğretim ve ortaöğretim) kapsamı ve Türkiye'de en çok satan çocuk dergileri arasında olmasıdır. Araştırma başlangıcında incelenen dergi sayısı "Minika GO" dergisinin 2020 ve 2021 yıllarında yayımlanan 24 sayısı ile sınırlanmıştır. Fakat araştırma ilerledikçe veri yetersizliğinden kaynaklanan bir sorun yaşamamak adına çalışmaya "Minika GO" dergisinin 2018, 2019 ve 2022 yıllarında yayınlanan 34 sayısı daha eklenmiştir.

### Veri Toplama Araçları

Çalışmanın temelini oluşturan kök değerler, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer almaktadır. Kök değerler MAXQDA 2022 programı kullanılarak temalar haline getirilmiş ardından dergiler okunarak kodlama ve tespitler yapılmıştır. Verilerin kodlanması ve analizi sürecinde elde edilen bulgular bir öğretim elemanı ve bir Türkçe öğretmeni tarafından kontrol edilmiştir.

### Uygulama

Çalışmanın temelini oluşturan kök değerler, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer almaktadır. Kök değerler MAXQDA 2022 programı kullanılarak temalar haline getirilmiş ardından dergiler okunarak kodlama ve tespitler yapılmıştır. Verilerin kodlanması ve analizi sürecinde elde edilen bulgular bir öğretim elemanı ve bir Türkçe öğretmeni tarafından kontrol edilmiştir.

### Verilerin Analizi

Bu çalışmada da kullanılan, nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden olan doküman inceleme, mevcut kaynaklar ve belgelerin incelenerek araştırma konusuyla ilgili verilerin toplanmasını ve analiz edilmesini sağlayan bir araştırma yöntemidir. Bu yöntem genellikle nitel araştırma yaklaşımıyla kullanılır ve araştırmacının hedeflenen konuyla ilgili dokümanları toplamasını, okumasını, kodlamasını ve analiz etmesini içerir.

"Doküman inceleme araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar" (Yıldırım & Şimşek, 2013, s. 190). Bilgi ve belgelerin bir araya toplanmasında, sistematik olarak inceleme çalışmalarının yapılmasında ve inceleme çalışmalarının sonunda verilerin değerlendirilmesinde bu teknikten yararlanılmaktadır (Ekiz, 2017). Doküman inceleme tekniğini "belli bir amaca dönük olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme" aşamalarından oluşmaktadır (Karasar, 2014). Bu yönüyle dokümanlar nitel araştırma çalışmalarında kullanılan önemli bilgi kaynakları olarak sayılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013).

Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. "Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular

ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir.” (Yıldırım & Şimşek, 2013, s. 239) Bu araştırmada da Minika GO dergisi 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan kök değerler temaları kullanılarak kodlanmış ve analiz edilmiştir.

### BULGULAR ve YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde incelenen Minika GO dergisinden elde edilen verilere ve bu verilere yönelik yorumlara yer verilmektedir.

Tablo 1. *Minika Go dergisinde yer alan kök değerlerin toplamı*

Değerler	f
Adalet	58
Dostluk	71
Dürüstlük	31
Öz Denetim	141
Sabır	32
Saygı	150
Sevgi	156
Sorumluluk	168
Yardımsverlik	189
Vatanseverlik	75
Toplam	1071

Tablo 1 incelendiğinde Minika GO dergisinde yer alan kök değerlerin toplamı 1071 olarak tespit edilmiştir. Minika GO dergisinin 2018-2022 yılları arasında yayınlanan 58 sayısında en çok tespit edilen değer yardımsverlik (189) iken bu değeri takip eden kök değerler sorumluluk (168), sevgi (156), saygı (150), öz denetim (141), vatanseverlik (75), dostluk (71), adalet (58), sabır (32), dürüstlük (31) şeklinde sıralanmıştır. Veriler incelendiğinde de sorumluluk, sevgi, saygı, öz denetim, yardımsverlik değerlerine sıkça yer verildiği tespit edilirken adalet, dostluk, sabır, dürüstlük değerlerine daha az yere verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 2. *Minika Go dergisinde yer alan kök değerler (2018 yılı)*

Aylar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	f
Adalet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Dostluk	-	-	2	3	1	1	-	5	2	-	1	-	15
Dürüstlük	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	-	4
Öz Denetim	-	2	-	2	1	1	-	3	2	1	2	1	15
Sabır	-	-	-	1	1	-	-	2	-	-	-	1	5

Saygı	-	2	1	3	1	5	1	5	3	3	4	4	32
Sevgi	-	-	1	2	3	9	2	-	3	2	1	1	24
Sorumluluk	-	1	2	2	2	4	-	2	4	3	2	2	24
Yardımsverlik	-	3	2	2	1	5	4	2	5	6	3	2	35
Vatanseverlik	-	2	-	2	3	-	1	2	1	2	3	1	17
Toplam													172

Tablo 2’de 2018 yılı Minika GO dergisinin metinleri, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki kök değerler bağlamında incelenmiştir. 2018 yılının Ocak sayısına ulaşamamıştır. Dolayısıyla ocak ayına ait veriler bulunmamaktadır. Bu incelemede Minika GO dergisinin 2018 yılında yayımlanan sayılarında toplamda 172 adet kök değere yer verildiği tespit edilmiştir.

“Demokrasiden o kadar bahsedip de daha bu konuyu çözemeyen büyükleri anlamak zor.” (s. 33, Ekim 2018)

Minika GO dergisinin 2018 yılında yayımlanan 11 sayısında “adalet” kök değeriyle ilgili metinlerin az sayıda olduğu görülmektedir. Yayımlanan on bir sayının yalnızca birinde adalet kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmiştir. Kalan on sayıda ise adalet kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmemiştir.

“Canım arkadaşım ağaç.” (s. 10, Mart 2018)

“Her cumartesi günü öğleden sonra parka gidip ulu çınarlarla sohbet ediyorum. O benim dostum.” (s. 22, Mart 2018)

“Eylül ile Nisan Hanım arasında bir dostluk başlıyor. Bu başlangıç da bizlere sevgi ve dostluğun iyileştirici gücünü gösteriyor.” (s. 50, Nisan 2018)

Minika GO dergisinin 2018 yılında yayımlanan 11 sayısında “dostluk” kök değeriyle ilgili metinlerin birkaç örneği yukarıda görülmektedir. Yayımlanan on bir sayının yedisinde dostluk kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmiştir. Kalan dört sayıda ise dostluk kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmemiştir.

“İnsanların kusurlarını ve hatalarını esprili diliyle anlatıyordu.” (s. 37, Temmuz 2018)

“Ama anneleri bu şakalardan hoşlanmıyor. Çocuklarının şakalarının kötü, pis ve korkunç olduğunu düşünüyor.” (s. 50, Ağustos 2018)

“İnsan objektif olarak kendine bakmayı ve görmeyi becerebilirse kötü taraflarını görebilir, onları törpüleyebilir ve iyi yönlerini geliştirebilir. Bunun için sık sık kendime aynada bakar gibi bakar neyi iyi neyi kötü yapmış olabileceğimi, hatalarımı, başarılarımı sorgulayıp dururum.” (s. 52, Ağustos 2018)

Minika GO dergisinin 2018 yılında yayımlanan 11 sayısında “dürüstlük” kök değeriyle ilgili metinlerin birkaç örneği yukarıda görülmektedir. Yayımlanan on bir sayının üçünde adalet kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmiştir. Kalan sekiz sayıda ise adalet kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmemiştir.

“Ben” dedi Akif içinden “iyi bir koleksiyoncu olmalıyım.” (s. 42, Şubat 2018)

“Okul hayatını ve her gün katıldığı antrenmanlarını yoğun bir programda ve disiplin içinde idare ediyor.” (s. 55, Şubat 2018)

“Lise hazırlık sınıfı öğrencisi olan Eray Aktokluk; yedi yaşından beri fizik, biyoloji, uzay konularına ilgi duyuyor. Daha sonra yapay zekâ üzerine çalışmaya karar veriyor.” (s. 57, Nisan 2018)

Minika GO dergisinin 2018 yılında yayımlanan 11 sayısında “öz denetim” kök değeriyle ilgili metinlerin birkaç örneği yukarıda görülmektedir. Yayımlanan on bir sayının dokuzunda öz denetim kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmiştir. Kalan iki sayıda ise öz denetim kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmemiştir.

“Eserini yazmak için yıllarca çalışan El-Cezeri, bir yandan da yeni mekanizmalar icat etmeyi sürdürdü.” (s. 36, Nisan 2018)

“Ne güzel seninle yeniden buluşmak! Seninle yeniden iyilikleri, sabretmeyi, yardım etmeyi hatırlamak ne güzel!” (s. 23, Mayıs 2018)

“Satranç bana sabretmeyi ve zamanı iyi kullanmayı öğretti.” (s. 57, Ağustos 2018)

Minika GO dergisinin 2018 yılında yayımlanan 11 sayısında “sabır” kök değeriyle ilgili metinlerin birkaç örneği yukarıda görülmektedir. Yayımlanan on bir sayının dördünde sabır kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmiştir. Kalan yedi sayıda ise sabır kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmemiştir.

“Sen gerçekten büyük bir kumandansın Selahaddin!” (s. 35, Şubat 2018)

“Sevgili Efe, ülkemize böyle bir gurur yaşattığın için teşekkür eder, hayatın boyunca başarılar dileriz.” (s. 55, Şubat 2018)

“Eray, üniversite öğrencilerini geride bırakarak çok sayıda derece elde ettiği için “çocuk mühendis”, “robotların efendisi” olarak anılıyor.” (s. 57, Nisan 2018)

Minika GO dergisinin 2018 yılında yayımlanan 11 sayısında “saygı” kök değeriyle ilgili metinlerin birkaç örneği yukarıda görülmektedir. Yayımlanan on bir sayının tümünde saygı kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmiştir.

“Babam beni... “Benim mis kokulu çocuğum” der e koklayıp öper.” (s. 31, Haziran 2018)

“Sevdiğim bir insan için hazırlayacağım sürprizde babam, iş birlikçim olacak.” (s. 13, Haziran 2018)

“Haziran ayının içinde saklı bir gün var, babalarımız için bir gün. O gün ona bir gülücük vermeyi unutmamalısın. Belki burnuna küçük bir öpücük. Elinden sımsıkı tutmayı da unutmamalısın.” (s. 10, Haziran 2018)

Minika GO dergisinin 2018 yılında yayımlanan 11 sayısında “sevgi” kök değeriyle ilgili metinlerin birkaç örneği yukarıda görülmektedir. Yayımlanan on bir sayının dokuzunda sevgi kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmiştir. Kalan iki sayıda ise sevgi kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmemiştir.

“Gereksiz kâğıt kullanımından kaçınmak, atık kağıtları geri dönüşüme kazandırmak ağaç dostlarımız için yapacağın çok önemli bir yardım aslında.” (s.10, Mart 2018)

“Unutmadan! 4 Nisan Dünya Sokak Hayvanları Günü... Hayvan dostlarımız için neler yapılabileceğini arkadaşlarıyla konuşup çalışmalar yapabilirsiniz.” (s. 43, Nisan 2018)

“Babana söylemeyi unutma sakın. Aman ihmal etmesin, eve dönerken emniyet kemerlerini bağlamayı...” (s. 9, Nisan 2018)

Minika GO dergisinin 2018 yılında yayımlanan 11 sayısında “sorumluluk” kök değeriyle ilgili metinlerin birkaç örneği yukarıda görülmektedir. Yayımlanan on bir sayının onunda sorumluluk kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmiştir. Kalan bir sayıda ise sorumluluk kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmemiştir.

“Bir lunaparkınız olsa... Yoksul çocuklara bedava yaparım.” (s. 31, Nisan 2018)

“Ben olsam gece üzerim açıldığında kendi kendine örtünen battaniye icat ederdim. Annem de defalarca kalkıp üzerimi örtmek zorunda kalmazdı.” (s. 27, Nisan 2018)

“Ne güzel seninle yeniden buluşmak! Seninle yeniden iyilikleri sabretmeyi, yardım etmeyi hatırlamak ne güzel!” (s. 23, Mayıs 2018)

Minika GO dergisinin 2018 yılında yayımlanan 11 sayısında “yardımseverlik” kök değeriyle ilgili metinlerin birkaç örneği yukarıda görülmektedir. Yayımlanan on bir sayının tümünde yardımseverlik kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmiştir.

“Düşman işgaline karşı halkın direnişi, 12 Şubat 1920 yılında son buldu. Bu yüzden 12 Şubat, Kahramanmaraş’ın kurtuluş ve Zafer Bayramı olarak kutlanır.” (s. 46, Şubat 2018)

“İsmi İmam olan ve geçimini süt satarak sağladığı için Sütçü İmam olarak tanınan bu kahraman, Ermeni ve Fransız askerlerine karşı ilk kurşunu sıkarak direnişi başlatmıştır.” (s. 46, Şubat 2018)

“22 Haziran 1919 tarihinde yayınlanan, Amasya Genelgesi ile milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır denilerek milli mücadele devam etmiştir.” (s. 46, Nisan 2018)

Minika GO dergisinin 2018 yılında yayımlanan 11 sayısında “vatanseverlik” kök değeriyle ilgili metinlerin birkaç örneği yukarıda görülmektedir. Yayımlanan on bir sayının dokuzunda vatanseverlik kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmiştir. Kalan iki sayıda ise adalet kök değeriyle ilgili cümleye/metne yer verilmemiştir.

Tablo 3. *Minika Go dergisinde yer alan kök değerler (2019 yılı)*

Aylar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	f
Adalet	1	-	-	-	-	2	1	1	2	-	-	-	7
Dostluk	2	-	-	3	2	3	-	-	2	-	-	3	15
Dürüstlük	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	4
Öz Denetim	3	-	4	3	3	1	1	2	3	-	3	4	27
Sabır	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Saygı	3	2	2	3	3	4	3	3	-	-	2	2	27
Sevgi	4	2	4	-	5	2	2	2	4	-	1	3	29
Sorumluluk	1	3	1	4	2	4	3	2	2	-	4	4	30
Yardıms severlik	5	1	4	2	3	3	3	5	7	-	3	2	38
Vatanseverlik	-	1	-	2	-	1	1	2	-	-	1	-	8
<b>Toplam</b>													<b>186</b>

Tablo 3’te 2019 yılı Minika GO dergisinin metinleri, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki kök değerler bağlamında incelenmiştir. 2019 Yılı Ekim sayısına ulaşamamıştır. Dolayısıyla bu sayının verilerine yer verilememiştir. Bu incelemede Minika GO dergisinin 2019 yılında yayımlanan sayılarında toplamda 186 adet kök değere yer verildiği tespit edilmiştir. Tablo 3 incelendiğinde en yüksek frekansa sahip kök değerinin yardıms severlik (38) olduğu görülürken bu değeri sırasıyla sorumluluk (30), sevgi (29), saygı (27) öz denetim (27), dostluk (15), vatanseverlik (8), adalet (7), dürüstlük (4) sabır (1), kök değerleri takip etmektedir.

Tablo 4. *Minika Go dergisinde yer alan kök değerler (2020 yılı)*

Aylar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	f
Adalet	1	2	1	2	1	2	2	1	2	2	1	2	19
Dostluk	-	1	1	1	1	-	1	4	3	1	2	1	16
Dürüstlük	-	2	-	-	1	2	4	1	1	5	-	1	17
Öz Denetim	4	2	4	2	2	5	4	5	10	2	5	1	46
Sabır	1	2	-	1	2	1	1	-	2	1	1	-	12
Saygı	3	3	4	-	3	1	3	8	5	4	5	1	40
Sevgi	5	4	3	2	5	2	6	4	4	4	5	1	45
Sorumluluk	4	7	-	7	5	4	4	6	8	4	5	8	62
Yardımsverlik	4	4	2	-	4	2	4	13	3	2	5	5	48
Vatanseverlik	-	-	1	4	-	-	4	2	2	5	-	2	20
Toplam													325

Tablo 4'te 2020 yılı Minika GO dergisinin metinleri, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kök değerler bağlamında incelenmiştir. Bu incelemede Minika GO dergisinin 2020 yılında yayımlanan sayılarında toplamda 325 adet kök değere yer verildiği tespit edilmiştir. Tablo 4 incelendiğinde en yüksek frekansa sahip kök değerinin sorumluluk (62) olduğu görülürken bu değeri sırasıyla yardımsverlik (48), öz denetim (46), sevgi (45), saygı (40), vatanseverlik (20), adalet (19) dürüstlük (17), dostluk (16) ve sabır (12) kök değerleri takip etmektedir.

Tablo 5. *Minika Go dergisinde yer alan kök değerler (2021 yılı)*

Aylar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	f
Adalet	1	2	-	-	-	-	1	2	-	1	1	1	9
Dostluk	1	-	3	-	1	-	3	-	3	1	1	-	13
Dürüstlük	-	-	1	-	-	1	7	-	-	1	-	-	10
Öz Denetim	3	4	4	1	4	2	4	4	3	6	2	1	38
Sabır	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	1	1	6
Saygı	2	-	4	2	4	1	1	3	3	7	4	2	33
Sevgi	7	1	5	2	6	2	3	1	2	2	4	1	36
Sorumluluk	1	2	3	2	-	2	3	2	5	3	3	3	29
Yardımsverlik	4	3	6	1	2	3	5	3	4	3	3	6	43

Vatanseverlik	-	1	1	3	2	-	2	1	1	2	1	-	14
Toplam													231

Tablo 5'te 2021 yılı Minika GO dergisinin metinleri, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kök değerler bağlamında incelenmiştir. Bu incelemede Minika GO dergisinin 2021 yılında yayımlanan sayılarında toplamda 231 adet kök değere yer verildiği tespit edilmiştir. Tablo 7 incelendiğinde en yüksek frekansa sahip kök değerinin yardımseverlik (43) olduğu görülürken bu değeri sırasıyla öz denetim (38), sevgi (36), saygı (33), sorumluluk (29), vatanseverlik (14), dostluk (13), dürüstlük (10), adalet (9), sabır (6) kök değerleri takip etmektedir.

Tablo 6. *Minika Go dergisinde yer alan kök değerler (2022 yılı)*

Aylar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	f
Adalet	1	1	-	-	-	-	2	1	1	1	1	1	10
Dostluk	-	1	-	2	-	2	1	4	-	1	-	1	12
Dürüstlük	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
Öz Denetim	2	3	1	2	1	1	2	-	1	-	-	1	14
Sabır	-	-	1	2	2	-	-	1	-	-	-	1	7
Saygı	1	1	2	1	1	2	3	1	1	1	4	-	18
Sevgi	1	1	3	6	1	1	2	-	1	2	4	-	22
Sorumluluk	-	-	1	2	3	1	3	3	4	3	1	2	23
Yardımseverlik	-	-	3	3	-	3	2	1	4	3	2	2	23
Vatanseverlik	-	-	2	1	2	-	1	2	-	1	1	1	11
Toplam													142

Tablo 6'da 2022 yılı Minika GO dergisinin metinleri, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kök değerler bağlamında incelenmiştir. Bu incelemede Minika GO dergisinin 2022 yılında yayımlanan sayılarında toplamda 142 adet kök değere yer verildiği tespit edilmiştir. Tablo 9 incelendiğinde en yüksek frekansa sahip kök değerinin yardımseverlik (23) ve sorumluluk, (23) olduğu görülürken bu değerleri sırasıyla sevgi (22), saygı (18), öz denetim (14), dostluk (12), vatanseverlik (11), adalet (10), sabır (7), dürüstlük (2) kök değerleri takip etmektedir.

## TARTIŞMA

Bu çalışmada Minika GO dergisi, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kök değerler bağlamında incelenmiştir. Derginin, değerleri aktarma konusunda yeterli olup olmadığı, tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada Minika GO dergisinin 2018-2022 yılları arasında yayımlanan 58 sayısı incelenmiştir. Minika GO dergisinin 2018-2022 yılları arasında yayımlanan 58 sayısında en çok tespit edilen değer yardımseverlik iken bu değeri takip eden kök değerler sorumluluk, sevgi, saygı, öz denetim, vatanseverlik, dostluk, adalet, sabır, dürüstlük şeklinde sıralanmıştır. Bu kısımda, bu çalışmada elde edilen sonuçlar ile alan yazındaki benzer konudaki çalışmaların benzerlikleri ve farklılıkları tartışılmıştır.

Turp Özdemir (2020), araştırmasında TRT Çocuk ve Minika GO kanallarında yayınlanan çizgi filmlerin on iki yaş üzerine hitap edecek şekilde gruplandırarak bu çizgi filmleri değerler eğitimi açısından ve çizgi filmlerin Türkçe öğretimine katkısını incelemektedir. İncelenen çizgi filmlerde en fazla bulunan değer sorumluluk (75), en az bulunan değer vatanseverlik (6)'tir. Araştırma sonuçları karşılaştırıldığında incelenen Minika GO ve TRT Çocuk dergilerinde sorumluluk değerine sıkça yer verilirken vatanseverlik değerine çok az yer verildiği görülmektedir. Araştırmalar bu sonuçlar bağlamında paralellik göstermektedir, birbirlerini desteklemektedir.

Yılmaz ve Duman (2018) araştırmalarında TRT Çocuk Dergisi'nde milli değerlerden vatan-vatanseverlik değerini incelemektedirler. Araştırma TRT Çocuk Dergisi'nin 2010 Ekim sayısından, 2016 Haziran sayısına kadar toplam 69 sayı incelenerek gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde vatan – vatanseverlik değerinin TRT Çocuk dergisinin incelenen sayılarda yeterli miktarda yer bulamadığı değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçları karşılaştırıldığında incelenen Minika GO dergisinde de vatanseverlik değerine az yer verildiği görülmektedir. Araştırma sonuçları bu bağlamda benzerlik göstermektedir.

Yener, Yılmaz ve Şen (2021) araştırmalarında, TRT Çocuk kanalının günlük yayın akışındaki tüm çizgi filmleri değerler eğitimi açısından incelemektedirler. Araştırmanın verilerini TRT Çocuk kanalının günlük yayın akışında yer alan 28 farklı çizgi filmin Youtube platformundaki en çok izlenen bölümleri oluşturmaktadır. İncelenen çizgi filmlerde en fazla yardımlaşma-dayanışma değeri ele alınırken empati değerine yer verilmediği görülmüştür. Araştırma sonuçları karşılaştırıldığında incelenen Minika GO ve TRT Çocuk dergilerinde de yardımseverlik değerine sıkça yer verildiği görülmektedir. Araştırmalar bu bağlamda paralellik göstermektedir. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda "empati" kök değeri bulunmadığından bu sonuçlar karşılaştırılamamaktadır.

Alabay, Can, Kandemir ve Güney (2018) araştırmalarında Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından yayınlanan "Meraklı Minik" çocuk dergisini, evrensel değerlere ne düzeyde yer verildiğinin belirlenmesi açısından incelemiştir. Bu çalışma UNESCO tarafından belirlenen "Yaşayan Değerler Eğitimi Programı"nda yer alan 12 evrensel değer açısından incelenmiştir. Araştırma sonucunda, dergide "sevgi, sorumluluk ve iş birliği" değerlerine büyük bir oranda yer verildiği görülmüştür. Bunun yanı sıra "özgürlük, sadelik ve birlik" değerlerinin çok az yer aldığı saptanmıştır. Olumsuz değere hiç rastlanılmamıştır. "Barış, dürüstlük ve alçakgönüllülük" değerlerine ise hiç yer verilmediği tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları karşılaştırıldığında incelenen Minika GO dergisinde sevgi ve sorumluluk değerlerine sıkça yer verildiği görülürken dürüstlük değerine nadiren yer verildiği görülmüştür. Araştırma sonuçları bu bağlamda paralellik göstermektedir. 2019 Türkçe Dersi Programı'nda iş birliği, özgürlük, sadelik, birlik, barış ve alçakgönüllülük değerleri yer almadığı için bu sonuçlar karşılaştırılamamıştır.

Tekinşen (2019) araştırmasında TRT Çocuk Dergisi'nin 2010-2016 yılları arasında yayımlanan ilk 70 sayısı incelemiştir. Dergilerde en çok yardımseverlik değerine yer verildiği, onu sırasıyla bilimsellik, sevgi, sağlıklı olmaya önem verme ve arkadaşlık değerlerinin izlediği görülmektedir. İffetli olma, kanaatkârlık, özgürlük ve cesur olma değerlerine ise az sıklıkta rastlanmaktadır. Araştırma sonuçları karşılaştırıldığında incelenen Minika GO dergisinde de yardımseverlik ve sevgi değerlerine sıkça yer verildiği görülmektedir. Araştırma sonuçları bu bağlamda paralellik göstermektedir. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda sağlıklı olmaya önem verme, iffetli olma, kanaatkârlık, özgürlük ve cesur olma değerleri yer almadığı için karşılaştırma yapılamamaktadır.

Yıldırım (2021) doktora tezinde, Balıkesir, Sivas, Kilis ve Konya illerinden seçilen 10 ortaokulun kitaplık listelerinde bulunan 25 yerli ve 25 yabancı eseri değerler eğitimi açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, incelenen yerli ve yabancı eserlerde en sık geçen değer sevgi olduğu belirlenmiştir. Adalet ise en az sıklıkla yer alan değer olarak tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları karşılaştırıldığında incelenen Minika GO dergisinde de sevgi değerine sıkça yer verildiği görülürken adalet değeri göz ardı edilen değerler arasındadır. Araştırmalar bu açıdan benzerlik göstermektedir.

Bastem (2018), A. Vahap Akbaş'ın eserlerindeki değerleri tespit etmeyi, çocuklara hangi değerleri aktarmaya çalıştığını ve bu eserlerin çocuk edebiyatına ve eğitimine katkılarını ortaya koymayı amaçladığı nitel bir araştırma gerçekleştirmiştir. Üç hikâye, iki şiir, birer fabl, deneme ve roman olmak üzere toplam sekiz çocuk eserini değerler eğitimi açısından incelemiştir. Araştırma sonucunda, incelenen eserlerde elliden fazla değer tespit edildiği belirlenmiştir. Bu değerler evrensel, millî, dinî ve kişisel değerler olarak tasnif edilmiştir. Evrensel değerler kategorisine sevgi, saygı, aile, merhamet gibi değerlerin dahil olduğu ve bu değerlere daha fazla yer verildiği tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları karşılaştırıldığında incelenen Minika GO dergisinde de sevgi, saygı ve yardımseverlik gibi evrensel değerlere sıkça yere verildiği görülmektedir. Araştırmalar bu açıdan benzerlik göstermektedir.

Oran'ın (2015) araştırmasında yazarı Yalvaç Ural olan 30 çocuk kitabı incelenmiş ve bu eserler değerler eğitimi açısından analiz edilmiştir. Çalışmada toplamda 525 adet bulgu tespit edilmiştir. Tespit edilen verilerden yola çıkarak araştırmacı, Yalvaç Ural'ın eserlerinde sevgi, sorumluluk, yardımseverlik, aile birliğine önem verme ve dürüstlük gibi değerlerin yoğun bir şekilde işlendiğini belirlemiştir. Ancak adalet, misafirperverlik, hoşgörü, saygı ve vatanseverlik gibi değerlerin yeterince işlenmediği sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen Minika GO dergisinde de sevgi, saygı, sorumluluk, yardımseverlik değerlerine sıkça yer verildiği görülürken vatanseverlik, dostluk, adalet, dürüstlük değerlerine daha az yer verildiği görülmektedir. Sevgi, sorumluluk, yardımseverlik, adalet ve vatanseverlik değerlerine yer verilme sıklığı benzerlik gösterirken saygı ve dürüstlük değerlerine yer verilme sıklığı farklılık göstermektedir.

Kurudayıoğlu ve Şahin'in (2020) araştırmasında, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik kök değerlerinin Rafadan Tayfa çizgi filminin on bölümü incelenerek nitelik ve niceliği tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda en çok tekrarlanan değer öz denetim olduğu belirlenmiş ve bu değeri sırasıyla sorumluluk ve saygı takip etmektedir. En az tespit edilen değer ise vatanseverlik olarak belirlenmiştir. Araştırma sonuçları karşılaştırıldığında incelenen Minika GO dergisinde de öz denetim, sorumluluk, saygı değerlerine sıkça yer verildiği görülürken vatanseverlik değerine daha az yer verildiği görülmektedir. TRT Çocuk kanalının bir çizgi filmi olan Rafadan Tayfa'da yer alan değerlerin sıklığı dergilerdeki değerlerin sıklığı ile paralellik göstermektedir. Araştırmalar bu açıdan benzerdir.

Durhat ve Ökten (2020) tarafından yapılan çalışmada, ortaokul düzeyinde kullanılan Türkçe ders kitaplarının erdemler temasıyla kök değerler arasındaki ilişki incelenmiştir. Yardımseverlik ve sevgi değerlerine sıkça yer verildiği görülmüştür. Ancak öz denetim ve vatanseverlik değerinin temada yer almadığı saptanmıştır. Araştırma sonuçları karşılaştırıldığında incelenen Minika GO dergisinde de sevgi ve yardımseverlik sıkça yer verilen değerler arasında vatanseverlik ise az yer verilen değerler arasındadır. Araştırmalar bu açıdan benzerlik göstermektedir. Minika GO dergisinde öz denetim değerine sıkça yer verilirken Türkçe ders kitaplarında yer verilmediği görülmektedir. Araştırmalar bu açıdan paralellik göstermemektedir.

Mutlu ve Dinç (2019) tarafından yürütülen çalışma, 6. sınıf Türkçe ders kitabındaki temaların kök değerlerle ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, 2018 programında vurgulanan kök değerlerden adalet, saygı ve öz denetim kök değerlerine ders kitabında yeterli düzeyde yer verilmediği tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları karşılaştırıldığında incelenen Minika GO ve TRT Çocuk dergilerinde saygı ve öz denetim değerlerine sıkça yer verildiği görülmektedir. Araştırma sonuçları bu bağlamda farklılık göstermektedir. Dergilerde adalet değerine ise az yer verilmektedir. Bu bağlamda araştırma sonuçları paralellik göstermektedir. Konuyla ilgili alan yazın tarandığında değerler ile ilgili araştırmalar incelendiğinde araştırma sonuçları karşılaştırıldığında sonuçlar büyük ölçüde benzerlik göstermektedir. Araştırma sonuçları birbirlerini destekler niteliktedir.

Yeter ve Fidan (2021) araştırmalarında çocuk dergilerinde "yardımseverlik" değerinin nasıl işlendiğini incelemektedirler. Yardımseverlik değerinin en çok işlendiği dergi TRT Çocuk dergisi iken onu takip eden dergiler sırasıyla National Geographic Kids, Araştırmacı Çocuk ve Bilim Çocuk dergileridir. Yardımseverlik değeri Minika GO dergisinde de en sık işlenen değer olarak

tespit edilmiştir. Bu bağlamda dergilerin “yardımseverlik” değerine sıkça yer verdiği sonucuna ulaşılabılır.

Ufak ve Yorulmaz (2022) araştırmalarında Niloya çizgi filmini içerdiği değerler açısından incelemişlerdir. İnceleme sonucunda en çok yardımseverlik, nezaket, sevgi ve saygı değerlerine sıkça yer verildiği tespit edilmiştir. Minika GO dergisinde de yardımseverlik, sevgi ve saygı sıkça yere verilen değerler arasındadır. Bu bağlamda çalışmaların paralellik gösterdiği söylenebilir. Nezaket değeri, 2019 Türkçe Öğretim Programı’nda yer almadığı için karşılaştırma yapmak mümkün olmamıştır.

Çelik (2023), yüksek lisans tezinde “Çocuk Sesi” dergisini değerler eğitimi bağlamında incelemiştir. En çok sevgi değerine yer verildiği görülmüştür. Sevgi değerini sırasıyla mutluluk, sorumluluk, yardımseverlik, vatanseverlik, dostluk ve çalışkanlık değerleri takip etmektedir. Ayrıca benimsetilmeye çalışılan değerler; bireysel, millî, toplumsal, ekonomik, bilimsel, estetik ve dinî değerler olarak gruplandırılmıştır. Minika GO dergisinde de en çok yer verilen değerler arasında sevgi, yardımseverlik, sorumluluk değerleri bulunmaktadır. Çalışmalar bu bağlamda birbirlerini destekler niteliktedir.

Emirhan (2023) doktora tezinde Mavi Kırangıç ve Dama Dama PTT dergilerindeki değerleri tespit etmiştir. Mavi Kırangıç dergisinde en çok tespit edilen değerler sırasıyla sorumluluk, yardımseverlik ve sevgi iken en az işlenen değer ise adalet değeridir. Dama Dama PTT dergisinde ise sorumluluk, sevgi, vatanseverlik değerlerine sıkça yer verildiği tespit edilmiştir. En az yer verilen değerler ise adalet ve dürüstlük değerleridir. Minika GO dergisinde de en çok yer verilen değerler arasında sorumluluk, yardımseverlik, sevgi iken en az yer verilen değerler ise adalet ve dürüstlük değerleridir. Bu bağlamda çalışmalar birbirlerini destekler niteliktedir.

Yılmaz (2023), yüksek lisans tezinde Mavi Kırangıç Yeşilay Çocuk Dergisi’ni değerler açısından incelemektedir. Dergide en çok öz denetim değerine yer verildiği, onu sırasıyla saygı, sorumluluk, dostluk, sabır, dürüstlük, sevgi, yardımseverlik değerlerinin takip ettiği, vatanseverlik ve adalet değerlerine ise daha az yer verildiği tespit edilmiştir. Minika GO dergisinde de öz denetim, saygı, sorumluluk değerlerine sıkça yer verilirken adalet değerine daha az yer verildiği tespit edilmiştir. Araştırmalar bu bağlamda birbirlerini destekler niteliktedir.

Ogur (2022), yüksek lisans tezinde 1881-1882 yılları arasında on iki sayı olarak yayınlanmış olan Çocuklara Arkadaş dergisindeki hikâyeleri değerler boyutuyla analiz etmiştir. Hikâyelerde en çok dürüstlük, doğruluk ve sorumluluk değerlerinin geçtiği tespit edilmiştir. En az adalet ve bağımsızlık değerleri işlenmiştir. Minika GO dergisinde sorumluluk değerine sıkça yer verilirken dürüstlük ve adalet değerlerine daha az yer verilmiştir. Bu bağlamda çalışmalar nispeten örtüşmektedir. Bağımsızlık ve doğruluk değerleri 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda bulunmadığı için karşılaştırma yapılamamıştır.

Satılmış (2022), yüksek lisans tezinde 2018-2020 yılları arasında çıkarılan çocuk dergileri metinlerini, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki kök değerlere göre incelediğinde adalet, dürüstlük, saygı, vatanseverlik kök değerlerine daha az yer verildiğini tespit ederken öz denetim, sevgi, sorumluluk, yardımseverlik ve dostluk kök değerlerine daha çok yer verildiği tespit etmiştir. Minika GO dergisinde ise sorumluluk, yardımseverlik, saygı değerlerine sıkça yer verilirken dostluk, dürüstlük değerlerine daha az yer verilmiştir. Bu bağlamda araştırmalar nispeten birbirlerini destekler niteliktedir.

Çukurcalıoğlu (2022), doktora tezinde, Ateş Çocuklar İçin, Cumhuriyet Çocuğu, Kurt Yavrusu, Olgun Çocuk, Şen Çocuk dergilerini Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer alan değer temalarına göre ayrılarak incelenmiştir. Dergilerde, bilimsellik, sevgi, vatanseverlik değerlerine büyük oranda yer verildiği, sorumluluk ve tasarruf değerlerine ise daha az yer verildiği tespit edilmiştir. Minika GO dergisinde sorumluluk değeri sıkça yer verilen bir değer olarak tespit edilmiştir. Sevgi değerine Minika GO dergisinde sıkça yer verilmiştir. Bu bağlamda araştırmalar birbirlerini nispeten destekler niteliktedir.

## SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma kapsamında Minika GO dergisinin 2018-2022 yılları arasında yayımlanan sayıları doküman inceleme yöntemiyle 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kök değerler bağlamında incelenmiştir. İnceleme sonucunda dergilerin bu kök değerlere hangi sıklıkta yer verdiği tespit edilmiştir.

Minika GO dergisinin 2018-2022 yılları arasında yayınlanan 58 sayısında en çok tespit edilen değer yardımseverlik (189) iken bu değeri takip eden kök değerler sorumluluk (168), sevgi (156), saygı (150), öz denetim (141), vatanseverlik (75), dostluk (71), adalet (46), sabır (32), dürüstlük (31) şeklinde sıralanmıştır.

Dergilerde yer alan metinlerde kök değerlere yer verme sıklığı incelendiğinde en çok yer verilen kök değerlerin sorumluluk, yardımseverlik, sevgi, saygı ve öz denetim değerleri olduğu tespit edilmiştir. Sorumluluk, çocukların kendi eylemlerinin sonuçlarından ve toplumun bir parçası olarak davranışlarının etkilerinden sorumlu olma anlayışını geliştirir. Bu değer, çocukların bağımsızlık, organize olma, özgüven ve sorun çözme yeteneklerini destekler. Sorumluluk almak, çocukların kendilerine güven duymalarını ve başkalarına karşı sorumluluklarını yerine getirmelerini teşvik eder. Yardımseverlik, çocuklarda empati ve başkalarına yardım etme isteğini geliştirir. Bu değer, çocukların başkalarının ihtiyaçlarına duyarlı olmalarını, paylaşma ve iş birliği yapma becerilerini kazanmalarını sağlar. Çocukların sosyal ilişkilerini güçlendirir, hoşgörü ve anlayış yeteneklerini geliştirir ve toplumda aktif bir rol üstlenmelerini teşvik eder. Sevgi, çocukların duygusal gelişimini destekleyen temel bir değerdir. Sevgi, çocukların duygusal bağlantılar kurmalarını, başkalarını anlamalarını ve kendilerini ifade etmelerini sağlar. Sevgi, çocukların kendilerini değerli hissetmelerini, güvende hissetmelerini ve olumlu bir benlik algısı geliştirmelerini sağlar. Ayrıca, sevgi çocukların başkalarına saygı duymalarını ve empati kurmalarını teşvik eder. Saygı, çocukların başkalarına karşı hoşgörülü, adil ve anlayışlı olmalarını sağlayan bir değerdir. Saygı, çocukların farklılıkları kabul etmelerini, başkalarının görüşlerine ve haklarına saygı göstermelerini öğretir. Bu değer, çocukların iletişim becerilerini geliştirir, çatışma çözme yeteneklerini artırır ve toplum içinde uyumlu bir şekilde yaşamalarını teşvik eder. Öz denetim, çocukların duygusal kontrol, planlama ve kendini yönetme becerilerini geliştirir. Bu değer, çocukların kendi davranışlarını düzenleme, hedefler belirleme ve zaman yönetimi yapma yeteneklerini kazanmalarını sağlar. Öz denetim, çocukların sorumluluk almasını ve kendi kendini düzenlemesini teşvik eder. Bu değerlerin çocukların gelişimine olan katkıları birbirini tamamlayıcıdır. Sorumluluk, yardımseverlik, sevgi, saygı ve öz denetim değerleri, çocukların bireysel ve sosyal becerilerini geliştirerek olumlu bir kişilik oluşumuna katkıda bulunur. Bu nedenle çocuklara yönelik hazırlanan süreli yayınlarda bu değerlere sıklıkla yer verilmesi, bu değerlerin çocukların yaşamlarında kök salması, yetişkinlikte sağlıklı ilişkiler kurmalarına ve toplumda aktif ve sorumlu bir birey olmalarına yardımcı olur.

Dergilerde yer alan metinlerde kök değerlere yer verme sıklığı incelendiğinde en az yer verilen değerlerin dürüstlük, sabır ve adalet değerleri olduğu tespit edilmiştir. Dürüstlük değeri, çocukların doğruluktan yana olmalarını ve dürüst davranışlar sergileme yeteneklerini geliştirir. Dürüstlük değerinin eksikliği, çocukların yalan söyleme, hile yapma veya başkalarını manipüle etme eğilimlerini artırabilir. Bu, çocukların güvenilirliklerini kaybetmelerine, ilişkilerinde zorluklar yaşamalarına ve toplum içinde saygınlıklarını kaybetmelerine neden olabilir. Dürüstlük, çocukların gerçekçi bir şekilde kendilerini değerlendirmelerini ve hatalarını kabul etmelerini sağlar. Dürüst davranmak, çocukların sorumluluk almasını ve doğru kararlar vermesini teşvik eder. Sabır değeri, çocukların başarıya ulaşmak için uzun vadeli hedefler koymalarını ve zorluklarla karşılaştıklarında pes etmek yerine çaba sarf etmelerini sağlar. Sabır değerinin eksikliği, çocukların hemen sonuç beklemelerine, sabırsızlıkla davranmalarına ve kolay yolu seçme eğilimlerini artırabilir. Çocukların sabırsızlıkla hareket ettiği durumlarda yanlış kararlar vermelerine ve düşük özgüvene sahip olmalarına yol açabilir. Adalet değeri, çocukların eşitlik, adil davranışlar ve diğer insanların haklarına saygı gösterme anlayışını geliştirir. Adalet değerinin eksikliği, çocukların başkalarına karşı hoşgörüsüz veya ayrımcı davranmalarına, haksızlık yapmalarına veya zulmetmelerine yol açabilir. Bu, çocukların ilişkilerinde çatışmalara neden olabilir ve toplumsal adaletin sağlanması

için gerekli olan değerleri ve ilkeleri anlamamalarına sebep olabilir. Adalet değerinin eksikliği aynı zamanda çocukların başkalarının duygularını ve haklarını tanımamalarına, empati kurma yeteneklerinin zayıflamasına da neden olabilir. Adaleti içselleştirmeyen çocuklar, başkalarının perspektifini anlama ve farklılıkları kabul etme konusunda sınırlı bir anlayışa sahip olabilirler. Bu da sosyal ilişkilerinde sorunlara ve iletişim eksikliklerine yol açabilir. Ayrıca bu değer eksikliği çocukların vicdan gelişimini olumsuz etkileyebilir. Adalet duygusu, çocukların doğru ve yanlış arasındaki ayrımı yapmalarını ve etik değerlere uygun davranışlar sergilemelerini sağlar. Adaleti gözetmeyen çocuklar, başkalarına zarar verme, hırsızlık yapma veya yasaları ihlal etme gibi davranışlar sergileyebilirler. Dürüstlük, sabır ve adalet değerlerinin eksikliği çocukların kişisel gelişimlerini ve toplumla ilişkilerini olumsuz yönde etkileyebilir. Bu nedenle, bu değerleri çocuklara öğretmek ve benimsetmek önemlidir. Ebeveynler, öğretmenler ve diğer yetişkin figürler, dürüstlük, sabır ve adaletin önemini vurgulamalı, model olmalı ve çocuklara bu değerleri günlük yaşamlarında uygulama fırsatları sağlamalıdır. Ayrıca, okul ve toplumda adaleti destekleyen kuralların ve normların oluşturulması da önemlidir. Çocuklara yönelik hazırlanan süreli yayınlarda da bu değerlerin metinler aracılığıyla çocuklara aktarılması gerekir. Bu şekilde, çocuklar sağlıklı bir şekilde gelişebilir, başkalarına saygılı ve adil bireyler olarak yetişebilirler.

Dergilerde yer verilen kök değerlerin sıklıkları incelendiğinde Covid-19 salgınının başladığı 2020 yılının başlarından itibaren Minika GO dergisinde sorumluluk değerine daha sık yer verildiği görülmektedir. Dergide yer alan metinlerde çocuklar salgına karşı bilinçlendirilmiştir. Kişisel ve toplumsal önlemler alınması hususunda bireylere düşen sorumluluklar metinler aracılığıyla aktarılmıştır. Covid-19 salgınının başladığı 2020 yılından itibaren Minika GO dergisinde tespit edilen kök değerlerin sayısında önceki yıllara nazaran ciddi bir artış olmuştur. Bu artış 2020 ve 2021 yılı boyunca devam etmiştir. Salgının etkisinin azalmaya başladığı 2022 yılında ise tespit edilen kök değerlerin sayıları tekrar salgın öncesi sayılara gerilemiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kök değerlerin bir kısmının göz ardı edildiği ya da çocuk dergilerinin bazı sayılarında hiç yer verilmediği tespit edilmiştir. Bu durum, dergi içeriklerinin hazırlanmasında söz konusu programdaki kök değerlerin yeterince referans alınmadığını göstermektedir. Ancak çocukların, eğlenmek ve öğrenmek amacıyla, ders kitaplarından sonra en önemli kaynak olarak popüler ve yüksek satış rakamlarına ulaşan çocuk dergilerini kullandığı bir gerçektir. Bu nedenle, dergi yazarlarının ve editörlerinin, çocuk dergilerinin eğitim-öğretim süreçlerinde önemli bir rol üstlendiğinin bilincinde olarak içerik üretiminde 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kök değerlere yer vermesi gerekmektedir.

Dergilerde yeterince ele alınmayan kök değerleri desteklemek amacıyla, dergilere ek olarak sunulan hediyeler ve materyallere dijital araçlar entegre edilebilir. Bu tür yenilikçi adımlar, bireylerin dergiler aracılığıyla okuma ve yazma becerilerini geliştirmelerine ek olarak dinleme ve konuşma becerilerini de pekiştirmelerine olanak sağlayacak, aynı zamanda kök değerlerin kazanılması ve içselleştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Sonuç olarak, dergi içerik üreticileri ve editörleri, eğitim-öğretim faaliyetlerinin hedeflediği insan profilini desteklemek ve eğitsel değeri artırmak adına, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kök değerlere daha fazla önem vermelidir. Çocuk dergileri, ders kitaplarından sonra gelen önemli bir kaynak olma niteliği taşımasının yanı sıra, içerdiği renkli görseller, eğlenceli ve eğitici etkinliklerle çocukların eğitimine katkıda bulunmakta ve dil becerilerini geliştirmekte önemli bir rol üstlenmektedir. Bu nedenle, çocuk dergilerinin bu sorumluluğun bilinciyle içerik üretimini planlaması önem arz etmektedir.

Ayrıca, çocukların dilsel ve bilişsel gelişiminde büyük bir role sahip olan çocuk edebiyatı ürünlerinin niteliği titizlikle ele alınmalıdır. Araştırmacılar tarafından bu eserlerin detaylı bir şekilde incelenmesi, çocuklara sunulan eserlerin eğitici işlevlerini ne ölçüde yerine getirdiğinin tespit edilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, bu eserlerin Millî Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı öğretim programlarıyla uyumu ve programın hedeflerini ne ölçüde desteklediği analiz edilmelidir.

Bu sayede, öğretim programlarında yer alan değerlerin çocuklara kazandırılmasında kullanılacak materyallerin seçiminde daha bilinçli ve hassas bir yaklaşım benimsenebilir.

### Ek Bilgi

\*Bu makale 2. yazar danışmanlığında, 1. yazar tarafından hazırlanan “TRT Çocuk” ve “Minika GO” Dergilerinin Kök Değerler ve Yetkinlikler Bağlamında İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

### KAYNAKLAR

- Akbaş, O. (2008). Değerler eğitimi akımlarına genel bir bakış. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(16), 9-27.
- Aktan, O. (2012). 100 temel eserde yer alan değerlerle sosyal bilgiler öğretim programındaki değerlerin uyumu [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Düzce Üniversitesi.
- Alabay, E., Can, B. H., Kandemir, A. B., Güney, K. (2018). TÜBİTAK Tarafından Yayımlanan Meraklı Minik Çocuk Dergisinin Değerler Açısından İncelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 16(35), 7-26.
- Aydın, M. Z., & Akyol Gürler, Ş. (2014). *Okulda değerler eğitimi (yöntemler, etkinlikler, kaynaklar)*. Nobel Yayıncılık.
- Bastem, N. (2018). A. Vahap Akbaş'ın çocuk eserlerinin eğitsel değerler bakımından incelenmesi [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Başaran, İ. E. (1994). *Eğitime giriş*. Sevinç Matbaası.
- Bilgin, N. (1995). *Sosyal psikolojide yöntem ve pratik çalışmalar*. Sistem Yayıncılık.
- Çelik M. (2023). “Çocuk sesi” dergisinin değerler eğitimi bağlamında incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Çukurcalıoğlu A. (2022). Cumhuriyet dönemi çocuk dergilerinin sosyal bilgiler öğretim programındaki değerler açısından incelenmesi [Yayımlanmamış doktora tezi]. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi.
- Durhat, G., & Ökten, C. (2020). Kök değerlerin ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki erdemler temasıyla ilişkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 675-693. Doi: <https://doi.org/10.16916/aded.678498>
- Ekiz, D. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Emirhan T. (2023). Türkçe eğitimi açısından çocuk dergilerindeki kök değerler ve 21. yüzyıl becerileri [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Fichter, J. (2016). *Sosyoloji nedir?* (Çev. N. Çelebi). Selçuk Üniversitesi Yayınları.
- Gül, G. (2004). Birey toplum eğitim ve öğretmen. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı 1 (2004)*, 223-236.
- Hökelekli, H. (2011). *Değerler psikolojisi ve eğitimi*. Timaş Yayınları.
- Karaağaç, G. (2013). *Türkçenin dil bilgisi*. Akçağ Yayınları.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayıncılık.
- Kıral, B., & Başdağ, S. (2018). Sınıf öğretmenlerinin merhamet eğitimine ilişkin görüşleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 80–96. Doi: 10.24315/trkefd.366689
- Kuru, H. (2016). Ayşe Yamaç'ın çocuk romanlarının değerler eğitimi ve dil zenginliği açısından incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Uşak Üniversitesi.

- Kurudayıoğlu, M. & Şahin, S. (2020). Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yer Alan Kök Değerler Açısından Rafadan Tayfa Çizgi Filminin İncelenmesi. *Journal of History School*, 47, 2636-2656. Doi: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.43778>
- MEB. (2017). Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=332>
- MEB. (2019). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı (1-8. Sınıflar): MEB.
- Minika GO. (t.y.). *Minika GO dergisi*. <https://www.minikagodergi.com.tr>
- Mutlu, H. H., & Dinç, S. (2019). 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı'nda Yer Alan Temalardaki Metinlerin Kök Değerlerle İlişkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 1048-1062.
- Ogur Y. (2022). "Çocuklara arkadaş" dergisindeki hikâyelerin değerler boyutuyla analizi ve 4. sınıf öğrencilerinin algıları. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Amasya Üniversitesi.
- Oran, G. (2015). Yalvaç Ural'ın çocuk kitaplarında değer eğitimi ve bu eserlerin Türkçe öğretimine katkısı [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Uşak Üniversitesi.
- Özkan, U. B. (2021). *Eğitim bilimleri araştırmaları için doküman inceleme yöntemi*. Pegem Akademi.
- Postman, N. (1992). *Das verschwinden der kindheit*. Fischer Verlag.
- Satılmış S. (2022). Çocuk dergileri metinlerinin türkçe dersi öğretim programındaki kök değerler ve yetkinlikler açısından incelenmesi (2018-2020) [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Trabzon Üniversitesi.
- Sever, S. (2017). *Çocuk ve edebiyat*. Tudem Yayıncılık.
- Silah, M. (2005). *Sosyal davranış psikoloji bilimi*. Seçkin Yayıncılık.
- Tekinşen, A. B. (2019). TRT çocuk dergisi'nde yer alan edebî metinlerin değerler eğitimi açısından incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziantep Üniversitesi.
- Topkaya, Y. (2016). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin değer aktarım yaklaşımları hakkındaki görüşlerine ait nitel bir çalışma. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 637-652.
- Turp Özdemir Z. (2020). Türkiye'de çocuk kanallarında yayınlanan çizgi filmlerin değerler eğitimi açısından incelenmesi ve bu çizgi filmlerin Türkçe öğretimine katkısı [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Ufak, K., & Yorulmaz, B. (2022). Niloya Çizgi Filminin İçerdiği Değerler Açısından İncelenmesi. *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 99-112. Doi: <https://doi.org/10.47951/mediad.991146>
- Ulusoy, K., & Dilmaç, B. (2012). *Değerler eğitimi*. Pegem Akademi Yayınları.
- Ürün Karahan, B., & Demir Atalay, T. (2017). A review on reading-supported values education of 7th grade students. *European Journal of Education Studies*, 3(10), 35. doi: 10.5281/zenodo.898176
- Yener, Y., Yılmaz, M., & Şen, M. (2021). Çizgi Filmlerde Değer Eğitimi: TRT Çocuk Örneği. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 7(2), 114-128. <https://doi.org/10.24289/ijsser.846419>
- Yeter, F., & Fidan, N. K. (2021). Value of "Helpfulness" in Children's Magazines. *Journal of Education and Future*, (20), 61-74. Doi: <https://doi.org/10.30786/jef.823972>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H., (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, İ. O. (2021). Çocuk edebiyatında değer aktarımı [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.

- Yılmaz Ş. (2023). Yeşilay mavi kırlangıç çocuk dergisinin değerler eğitimi açısından değerlendirilmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi.
- Yılmaz, M., & Duman, T. (2018). TRT Çocuk Dergisi'nde Milli Bir Değer Olarak "Vatan – Vatansızlık" Değeri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 639-657. <https://doi.org/10.15869/itobiad.394045>

### Extended Abstract

This study examines the role of Minika GO, a children's magazine, in promoting the core values outlined in the 2019 Turkish Language Curriculum. Values education is fundamental to children's development, fostering their integration into society by shaping moral, emotional, and cognitive growth. As a widely read publication among children, Minika GO possesses significant potential to contribute to this educational process. By analyzing 58 issues published between 2018 and 2022, the research evaluates the extent to which the magazine effectively conveys these core values, which include benevolence, responsibility, love, respect, self-control, patriotism, friendship, justice, patience, and honesty. The study employs qualitative research design, specifically utilizing document analysis. This method enables an in-depth examination of the magazine's content to identify the presence and frequency of the values. The findings reveal disparities in the representation of these values. Benevolence emerges as the most prominently featured value, appearing 189 times across the analyzed issues. It is followed by responsibility, love, respect, and self-control. These values play a crucial role in nurturing empathy, accountability, and interpersonal skills in children. Conversely, values such as honesty, patience, and justice are less frequently depicted. Honesty appears only 31 times, despite its importance in fostering trust and ethical decision-making among children. Patience, mentioned 32 times, is essential for developing resilience and perseverance, while justice, with 46 occurrences, underpins principles of fairness and equality. The limited emphasis on these values suggests an area for editorial improvement. Addressing this imbalance could enhance the magazine's contribution to providing a comprehensive values education. Additionally, Minika GO demonstrates responsiveness to societal events, particularly evident during the COVID-19 pandemic. During this period, the magazine increased its focus on responsibility, incorporating content that promoted personal and communal responsibility in alignment with public health measures. This adaptability highlights the magazine's potential to address contemporary challenges while reinforcing core values. Comparative analyses with other studies reveal both parallels and divergences in the treatment of values across children's literature and media. Universally, responsibility, benevolence, and love are consistently emphasized, reflecting their broad importance in children's moral education. However, justice and honesty are often underrepresented, mirroring the trends observed in Minika GO. These findings underscore the necessity for a more balanced representation of all core values in children's publications to ensure holistic development. The magazine employs a variety of strategies to engage its young readership and effectively convey values. These strategies include stories, activities, and visual elements designed to resonate with children's interests and cognitive levels. For instance, benevolence and responsibility are frequently illustrated through relatable scenarios and characters, facilitating the internalization of these concepts through narrative and interactive engagement. However, the limited portrayal of certain values, such as patience and justice, may represent missed opportunities to address critical aspects of moral development. The study emphasizes the importance of aligning children's literature and media with national educational objectives. Minika GO's editorial choices significantly influence its readership, who rely on such publications as supplementary learning resources beyond textbooks. By incorporating a broader and more consistent representation of core values, the magazine could further enhance its educational impact. Moreover, integrating digital tools and supplementary materials could strengthen its role in developing children's listening, speaking, reading, and writing skills alongside values education. In conclusion, Minika GO serves as a significant platform for promoting values education among children. While it excels in emphasizing values such as benevolence, responsibility, and love, there remains room for improvement in its representation of honesty, patience, and justice. Addressing these gaps would allow the magazine to contribute more effectively to the holistic development of its young readers. Such efforts would also align more closely with the goals of the 2019 Turkish Language Curriculum, thereby enhancing the magazine's educational value and supporting the broader mission of cultivating responsible, ethical, and socially engaged individuals within society. Furthermore, the analysis of Minika GO highlights its capacity to adapt to societal changes and integrate these into its content. For example, during the COVID-19 pandemic, the magazine utilized its platform to underscore responsibility, presenting it not only as a personal virtue but also as a collective necessity. Through articles and narratives focusing on hygiene, social distancing, and supporting others during difficult times, Minika GO reinforced the interconnectedness of

individual actions and community well-being. This adaptability demonstrates how children's publications can remain timely and contextually relevant, thereby enhancing both their appeal and educational value. The magazine's strengths lie in its ability to present values in engaging, child-friendly formats. Stories, interactive puzzles, and colorful illustrations are effectively utilized to capture children's attention and subtly embed moral lessons. For instance, themes of benevolence and responsibility are often interwoven with enjoyable and relatable scenarios, making these abstract concepts tangible for young readers. Characters modeled as role figures exemplify these values in practice, encouraging readers to emulate similar behaviors in their own lives. However, the limited exploration of less frequently featured values, such as justice and honesty, indicates an area where content diversification would be beneficial. Although these values may present challenges in portrayal, they are fundamental to fostering a sense of fairness and integrity, which are critical for both personal development and societal cohesion. The findings of the study underscore the importance of aligning children's literature with national educational curricula, particularly the 2019 Turkish Language Curriculum. This program prioritizes the cultivation of ten core values, including patriotism, self-control, and friendship, among others. Minika GO's alignment with these objectives is evident in its frequent portrayal of values such as responsibility and benevolence. However, the limited emphasis on certain values indicates the need for greater alignment to fully support the program's goals. Recommendations for improvement include diversifying the range of values featured in the magazine and ensuring balanced representation. This can be achieved through innovative storytelling techniques, where less emphasized values are seamlessly integrated into narratives in ways that resonate with children. Supplementary materials, such as digital resources and interactive tools, could further enrich the educational experience. These additions would not only increase children's engagement but also provide practical opportunities for them to apply these values in their daily lives. Another key recommendation is for Minika GO to collaborate more closely with educators, psychologists, and other child development experts. Such partnerships could help the magazine identify the most effective methods for conveying complex values and ensure that its content is pedagogically sound. Regular feedback from parents and teachers could also inform the magazine's content strategy, ensuring it remains relevant, impactful, and aligned with children's developmental needs. In conclusion, Minika GO plays a significant role in values education by engaging children through appealing and educational content. Its emphasis on benevolence, responsibility, and similar values contributes positively to the moral and cognitive development of its readers. Nonetheless, addressing the underrepresentation of critical values such as honesty, patience, and justice is essential for providing a more comprehensive moral education. By adopting a more balanced approach and leveraging innovative educational tools, Minika GO could strengthen its role as a primary source of values education. This alignment with the objectives of the 2019 Turkish Language Curriculum would further enhance its contribution to nurturing well-rounded, ethical, and socially responsible individuals in Turkey.